

Reaksjoner mot helsepersonell og virksomheter i helse- og omsorgstjenesten i 2015

Det var 145 helsepersonell som mistet til sammen 160 autorisasjoner i 2015, noe som er 23 flere autorisasjonstap enn året før. Årsakene til at autorisasjonen ble tilbakekalt, er i de fleste tilfeller misbruk av rusmiddel og atferd som er uforenlig med yrkesutøvelsen. Slik atferd omfatter blant annet tyveri av legemidler.

Flest reaksjoner mot leger og sykepleiere

Statens helsetilsyn ga 368 reaksjoner rettet mot helsepersonell i 2015 (247 i 2014). Av disse reaksjonene var 159 rettet mot leger, 74 mot sykepleiere og 43 mot hjelpepleiere/omsorgsarbeidere/helsefagarbeidere. Det var 37 leger som mistet autorisasjonen og 99 fikk advarsel. Videre mistet åtte leger rekviseringsretten for legemidler i gruppe A og B. Til sammen var det 53 sykepleiere og 32 hjelpepleiere/omsorgsarbeider /helsefagarbeider som mistet autorisasjonen i 2015. Økningen i antall reaksjoner skyldes først og fremst at Statens helsetilsyn ferdigbehandlet langt flere saker i 2015 enn i 2014.

Suspensjoner og frivillig avkall

Statens helsetilsyn suspenderte autorisasjon til 36 helsepersonell mens saken var til behandling. To leger fikk suspendert rekviseringsretten for legemidler i gruppe A og B. Videre ga 16 helsepersonell frivillig avkall på autorisasjonen og sju leger ga frivillig avkall på rekviseringsretten for legemidler i gruppe A og B.

Begrenset autorisasjon

Vi begrenset autorisasjonen til 19 helsepersonell, 14 av disse var leger. Begrenset autorisasjon kan for eksempel innebære at en lege ikke kan arbeide som legevaktlege eller som allmennlege, eller må arbeide under veiledning.

Reaksjoner mot virksomheter: påpekte lovbrudd

Vi påpekte brudd på helse- og omsorgslovgivningen overfor 59 virksomheter i spesialisthelsetjenesten og den kommunale helse- og omsorgstjenesten i 2015 (44 i 2014). I 13 av sakene forelå det brudd på opplysningsplikten til tilsynsmyndigheten.

Statens helsetilsyn ga i 2015 ingen pålegg eller varsel om tvangsmulkt til virksomheter med hjemmel i spesialisthelsetjenesteloven § 7-1. Vi besluttet å inndrive en vedtatt tvangsmulkt mot et helseforetak der vi fattet vedtak om tvangsmulkt i 2013.

Vi påla stans av et forskningsprosjekt ved et universitet med hjemmel i helseforskningsloven § 51. Videre påla vi også et helseforetak å stanse et forskningsprosjekt og nedlegge forskningsbiobanken, jf. helseforskningsloven § 51.

Statens helsetilsyn ga to pålegg til en kommune/bydel med hjemmel i helsetilsynsloven § 5, jf. helse- og omsorgstjenesteloven § 12-3 andre ledd. Videre ga vi pålegg til to ulike virksomheter som ikke hadde oppfylt opplysningsplikten til tilsynsmyndigheten jf. spesialisthelsetjenesteloven § 6-2 og helse- og omsorgstjenesteloven § 5-9.

Saker til politi/påtalemyndighet

Statens helsetilsyn har myndighet til å begjære påtale ved brudd på helsepersonelloven. Dette ble gjort i 11 saker i 2015. Vi anmeldte fem helsepersonell til politiet på grunn av mistanke om straffbart forhold.

Søknad om ny autorisasjon og rekvireringsrett

I 2015 behandlet Statens helsetilsyn 163 søknader fra 145 ulike helsepersonell. Vi innvilget 59 søknader og avslo 114. Vi ga 20 helsepersonell ny autorisasjon uten begrensninger og 27 fikk ny begrenset autorisasjon til å utøve virksomhet under bestemte vilkår. Vi opphevet etter søknad begrensninger i autorisasjonen for 10 helsepersonell. To leger fikk ny rekvireringsrett for legemidler i gruppe A og B.

Klager på Statens helsetilsyns vedtak

Statens helsetilsyn oversendte 162 klager på vedtak til Statens helsepersonellnemnd (HPN) i 2015. HPN behandlet 117 klager på våre vedtak i 2015. Nemnda stadfestet 108 vedtak, omgjorde sju og opphevet to vedtak.

Antall saker og saksbehandlingstid

I 2015 fikk Statens helsetilsyn til sammen 481 nye saker til behandling. Antall tilsynssaker mot helsepersonell og virksomheter i helse- og omsorgstjenesten som ble ferdigbehandlet var 592 i 2015. Av sakene som ble ferdigbehandlet var 539 saker oversendt fra fylkesmennene, 12 fra andre lands helsemyndigheter og 41 startet i Helsetilsynet.

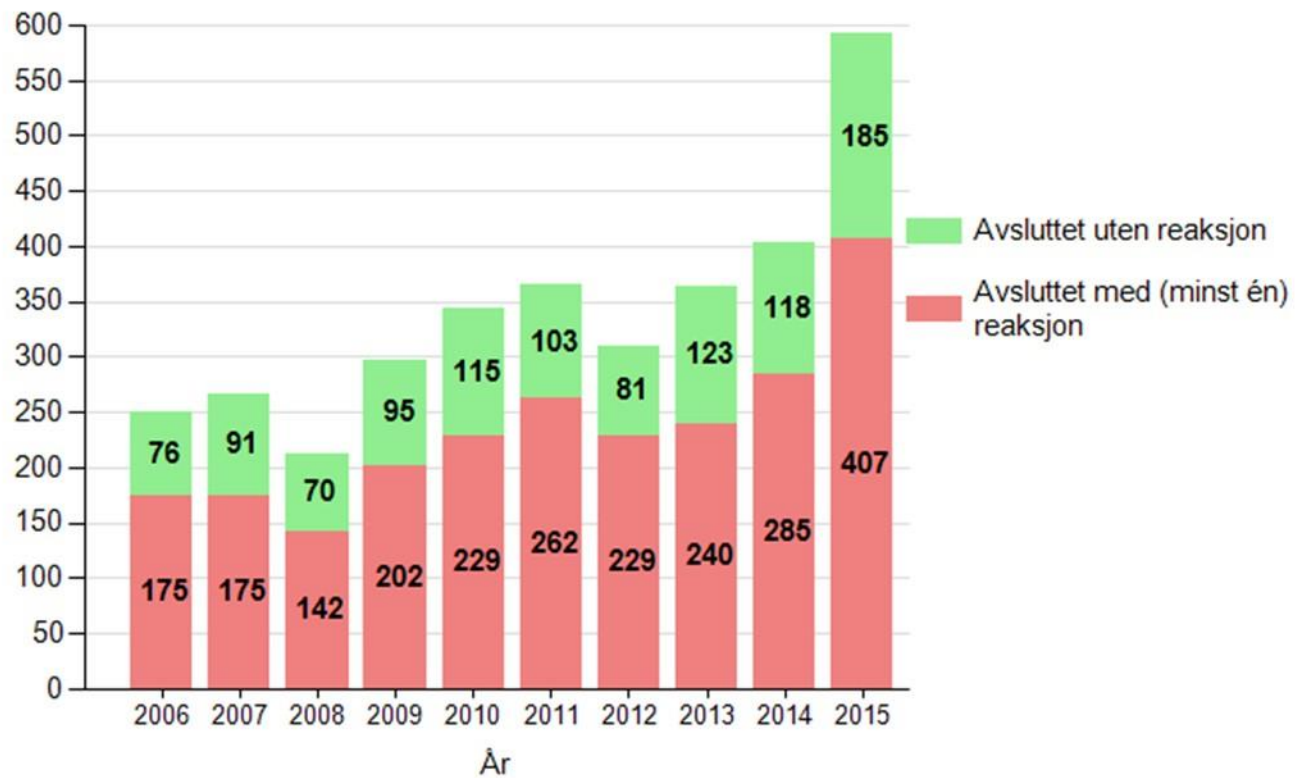
Median saksbehandlingstid for tilsynssaker i 2015 var 6,2 måneder, mot 6,5 måneder i 2015.

Antall saker behandlet av fylkesmennene

I 2015 avsluttet fylkesmennene 2778 tilsynssaker der 1502 helsepersonell og 1832 virksomheter ble vurdert.

Når en tilsynssak kun gjelder en virksomhet, er hovedregelen at saken ikke skal oversendes til Statens helsetilsyn. Fylkesmennene gjorde 2164 vurderinger av de 1832 virksomhetene opp mot helselovgivningens pliktbestemmelser. I 1249 av de 2164 virksomhetsvurderingene (58 prosent) ble det ikke funnet brudd på kravet til forsvarlig virksomhet eller andre lovbrudd.

Tabell 1 Antall avsluttede tilsynssaker og reaksjoner. 2006–2015

Tabell 2 Administrative reaksjoner fra Statens helsetilsyn mot helsepersonell. Reaksjonstype og helsepersonellgrupper. 2013–2015

Reaksjon:	Advarsel			Begrenset autorisasjon eller lisens			Tilbakekall av autorisasjon eller lisens			Tap av rekvireringsrett helt eller delvis			Sum 2013	Sum 2014	Sum 2015
	År:	2013	2014	2015	2013	2014	2015	2013	2014	2015	2013	2014			
Lege	64	54	99	7	6	14	25	32	37	7	6	8	103	98	158
Tannlege	2	3	6				3	4	6		1		5	8	12
Psykolog	4	2	8		1		4	2	5				8	5	13
Sykepleier	8	11	19	2		2	40	52	53				50	63	74
Jordmor	2		4				2	1	4				4	1	8
Fysioterapeut	2	4	8			2	3	3	7				5	7	17
Hjelpepleier/ omsorgsarbeider/ helsefagarbeider	10	1	10		1	1	14	21	32				24	23	43
Annen helsepersonellgruppe	4	4	4		1		9	22	16				13	27	20
Uten autorisasjon	18	15	22										18	15	22
Sum	114	94	180	9	9	19	100	137	160	7	7	8	230	247	367*

* Vi tilbakekalte også en spesialistgodkjenning til en lege. Totalt antall reaksjoner er derfor 368.

Tabell 3 Årsak til tilbakekall av autorisasjon. Helsepersonellgruppe. 2015

Vurderingsgrunnlag	Lege	Sykepleier	Hjelpepleier/ omsorgsarbeider/ helsefagarbeider	Andre	Sum
Faglig svikt	35	8	11	14	68
Sykdom	3	2	2	1	8
Rusmiddelbruk	10	39	17	19	85
Legemiddeltveri		22	7	1	30
Seksuell utnyttning av pasient	4	3	2	4	13
Rollesammenblanding			1	3	4
Atferd i tjenesten	7	7	10	10	34
Atferd utenfor tjenesten	2	8	6	9	25
Ikke innrettet seg etter advarsel	6			1	7
Mistet i utlandet	2				2
Sum vurderingsgrunnlag	69	89	56	62	276
Antall tilbakekall	37	53	32	38	160

Det kan være flere grunner til at autorisasjonen blir tilbakekalt i en enkelt sak. I tabellen framgår det hvilke grunnlag som forelå for å tilbakekalle autorisasjonen/lisensen. I enkelte saker forelå det flere grunnlag som hver for seg ville vært tilstrekkelig for tilbakekall. Tallet på grunnlag er derfor høyere enn antall tilbakekalte autorisasjoner.

Tabell 4 Reaksjoner gitt av Statens helsetilsyn i 2015 fordelt på hvor saken startet

Saken startet hos	Antall avsluttede saker	Advarsel	Tilbakekall av autorisasjon/lisens	Tilbakekall av rekvireringsrett i gr. A og/eller B helt/delvis	Begrensning av autorisasjon/lisens (hlspl. §§ 59 og 59 a)	Tilbakekall av spesialist-godkjenning	Lovbrudd, virksomhet	Pålegg
Østfold	19	5	6	2				
Oslo og Akershus	112	30	34		3		6	3
Hedmark	20	7	5			1	1	
Oppland	16	5	5		1		3	
Buskerud	22	8	4	2	1		1	
Vestfold	33	8	17		1		2	
Telemark	33	8	7	1	1		5	
Aust-Agder	22	7	5		1		1	
Vest-Agder	10	3	3		1			
Rogaland	32	12	5	1	2		4	1
Hordaland	51	28	8				2	
Sogn og Fjordane	13	7	3				1	
Møre og Romsdal	27	9	6		2		1	
Sør-Trøndelag	23	3	10	1			1	
Nord-Trøndelag	28	9	6		1		3	
Nordland	41	14	13		4		1	1
Troms	22	7	6		1		5	
Finnmark	15	6	2				2	
* Statens helsetilsyn	41	4	9				20	1
**Utland	12		6	1				
SUM	592	180	160	8	19	1	59	6

* Saker som først startet hos Statens helsetilsyn

** Saker som ble oversendt fra utenlandsk tilsynsmyndighet til Statens helsetilsyn

I noen saker er det gitt mer enn én reaksjon, og i noen saker har ett helsepersonell mistet mer enn én autorisasjon/lisens.

Videre lesning

[Tilsynsmelding](#). I den årlige tilsynsmeldingen fra Statens helsetilsyn finnes statistikk under Tall og fakta. Tilsynsmeldingen inneholder også vanligvis en artikkel om tilsynssaker. Tilsynsmelding for 2015 publiseres i mars 2016.

[Årsrapport for Statens helsetilsyn](#). Årsrapporten inneholder mer detaljert statistikk. Årsrapport for 2015 publiseres i mars 2016.

[Avgjørelser i tilsynssaker og rapporter etter varsel om alvorlige hendelser](#). Statens helsetilsyn publiserer resultatet av enkeltsaker, p.t. ca. 260 saker hvorav drøyt 40 fra 2015.